

Verpleegsterhaaien en corona

Marion Haarsma zit in Belize als de coronapandemie uitbreekt. Hoe een droomreis kan omslaan in drama.

Na de eerste duik zie ik dat de boot niet naar huis gaat. We varen verder naar het zuiden. In de verte zie ik een verzameling bootjes op het water. Ik denk nog dat de schipper een vergeten lunch wil afgeven bij een vriendje, maar nee, hij meert aan in het Hol Chan zee-reservaat. De schipper pakt een zak met visjes en ik denk weer aan lunch, tot Rusty vraagt of ik het water in wil? Ja natuurlijk! Masker op, vinnen aan, camera mee en overboord. Ik zwem om de boot heen en bevind me ineens tussen haaien, roggen en scholen vis. Ik kom voorzichtig dichtbij. Grote verpleegsterhaaien van twee tot drie meter lang zwemmen pal langs mij heen. Ze negeren me volkomen en hoewel ze heel dichtbij zwemmen op weg naar het voer (daar is die zak visjes dus voor!), raken ze mij niet aan. Ze weten dat ik er ben

en tolereren me in hun midden. Ik blijf zo rustig mogelijk op het water liggen en begin met fotograferen. In een mum van tijd ziet het water helemaal wit van de visschubben. Volgens mij spugen ze die uit en dat maakt het water erg troebel. Ik blijf gewoon in de weg liggen in het volle vertrouwen dat de Dames mij respecteren. Maar in mijn hoofd zie ik weer het filmpje op het internet waarin een duiker volkomen uit het niets door een verpleegsterhaai in zijn gezicht wordt gebeten, met de foto van zijn weer aangenaamde lippen en neus... De andere toeristen op de boot kijken met grote ogen toe of ik voor hun ogen niet wordt verzwolgen, maar er gebeurt niets. Als ze aanstalten maken om ook in het warme water te komen, is de pret al over. Zodra de visjes op zijn, zwemmen de haaien weg, op naar de vol-

gende boot. Het zijn vreselijk chaotische foto's vol zweefvuil. Maar dit is wel een van mijn leukste ervaringen met haaien ooit. En zo onverwacht, niemand had wat gezegd?

Na een prachtige reis met de Belize Aggressor wilde ik graag een keer terug naar Belize. Belize is een klein land aan de Caribische Zee, ingeklemd tussen Mexico en Guatemala. Het is zo groot als Nederland maar met veel minder inwoners. Vroeger was het een Engelse kolonie en heette het Engels Honduras. De inwoners spreken allemaal Engels en de tweede taal is Creools. De oorspronkelijke bewoners stammen af van de Maya's. De bevolking is enorm divers. Iedereen heeft een andere afkomst en daar zijn ze trots op. Belize ligt maar twee uur vliegen van Houston dus voor Amerikanen is

Groene murene, goed gecamoufleerd.

1. Een haai zwemt recht op me af en gaat rustig op het zand liggen. 2. De speedboot aan een piertje op het strand is een paar stappen lopen. 3. Een van mijn leukste ervaringen met haaien ooit. 4. San Pedro is is een stadje met wat reuring. 5. Dit uitzicht verveelt nooit.

Het water is extreem helder.

waardeerd. Het kantoorje van duikschool Blue Heaven is in het hotel. Rusty, de Amerikaanse instructeur en gids is meteen gezellig en zit vol prachtige verhalen over het duiken in Belize. Op mijn hondenhok is geen tafel of stoel, dus zodra we de eerste duiken hebben afgesproken kan ik mooi aan een tafel m'n camera klaarmaken. Ik zet de fish-eye erop want Rusty had al verteld over prachtig blauw water met verpleegsterhaaien die op een meter afstand om je heen draaien. De speedboot aan een piertje op het strand is een paar stappen lopen. We varen naar het buitenste rif waar de open oceaan met witte brekers op het barrièrerif slaat. Rusty verzekert mij ervan dat het water rustig en helder is, en hij stelt me niet teleur. We duiken tussen mooi koraal en prachtige, wuivende gorgonen. Een grote groene murene kijkt ons nieuwsgierig na. Je zou denken dat het een opvallende kleur

is, maar op twintig meter diepte is het juist een prima schutkleur. Het water is inderdaad extreem helder. De keerzijde daarvan is dat de haaien ons al van ver zien aankomen en steeds van de camera weg weten te blijven. Ik heb reuze spijt van mijn keuze voor super-groot-hoek, ieder ander objectief was beter geweest. Ik probeer de groep een beetje kwijt te raken en kan met een uitval iets dichterbij een haai komen. Het was weer hard werken!

Verpleegsterhaaien kunnen flinke haaien worden van meer dan drie meter lang en over de honderd kilo. In het algemeen zijn ze erg vriendelijk. In plaats van scherpe tanden hebben ze een soort beenplaten waarmee ze hun prooi (krabben en kreeften) vermalen. Ze kunnen ook zeeslangen en vissen vangen en vooral pijlstaartroggen hebben hun voorkeur. Eigenlijk

slurpen ze hun prooi naar binnen. Overdag lummelen ze wat rond. 's Nachts gaan ze op jacht want in het donker kunnen ze met hun baarddraden voedsel vinden. Ze leven op de bodem en zijn vaak ondiep te vinden. Eigenlijk zie je ze overal waar voedsel is te vinden op rif-fen, mangroves en zandvlakten. Als ze rusten kunnen ze door hun bek het water inademen en langs hun kieuwen wegpompen. De vrouwtjes zijn eierlevendbarend. Dat wil zeggen: ze houden de eieren in hun buik en als ze zijn uitgebroed worden de jonge haaitjes levend geboren. Soms wel met een stuk of twintig tegelijk.

Donkere drol

Shark Ray Alley, dat klinkt al goed. We zijn niet alleen. Er zijn veel boten, vooral met snorkelaars. Het wordt dus een ondiepe duik. Ik hang boven een ondiep bed van zeewier, Posidonia

het een dichtbij-bestemming aan het heerlijk warme water van de Cariben. Voor de kust van Belize ligt het op een na grootste barrièrerif van de wereld. Het stuk voor Belize is zo'n driehonderd kilometer lang en dat is maar een deel van de enorme koraalmuur die de kust beschermt. Het rif – voluit het Meso American Barrier Reef System – is in totaal negenhonderd kilometer lang en strekt zich uit van Cancun in het noorden tot Honduras in het zuiden. Voor duikers is dit een grote attractie. Ik wil Belize nogmaals verkennen, niet meer op een luxe boot maar door gewoon te logeren op een van de eilanden. Zo leer je het land beter leren kennen, de mensen, het eten en natuurlijk het duiken. Mijn keuze valt op het stadje San Pedro op Ambergris Caye. Het is een stadje

met wat reuring; winkeltjes, supermarkten, hotelletjes, restaurants, take away en op iedere straathoek een duikschool. Ik boek een eenvoudig hotel aan het strand, met duikschool.

Hondenhok

Mijn goedkope hotel aan het strand is inderdaad erg basic. De kamer lijkt meer op een hondenhok maar het uitzicht maakt veel goed. Op de begane grond, onder het hotel, is een open ruimte met wat tafels en stoelen. Het is heerlijk toeven daar in de schaduw, met altijd een lekker briesje. Het uitzicht verveelt niet. Ik kan de hele dag kijken naar het komen en gaan op het strand. Na een paar dagen is het personeel ontdooid en blijken ze erg aardig. Het helpt dat ik Spaans spreek, dat wordt zeer ge-

1

2

3

4

7

5

6

8

9

10

Misschien heeft een tijgerhaai de schildpad tussen de kaken gehad?

oceanica. Daar liggen de roggen in te rusten. Terwijl we rustig over het zand naar de Shark Ray Alley zwemmen, wijst Rusty allerlei dieren aan. Het water is niet zo helder als bij de eerste duik maar er is veel leven. We passeren mooie waaierkoralen en hele scholen vis. Een grote lipvis is duidelijk iets aan het zoeken in het zand. De vissen zijn totaal aan duikers gewend; als de lipvis mij ziet aankomen, houdt hij op met eten en poseert gewillig voor de camera. Rusty wijst een lelijke zeekomkommer aan, het dier lijkt wel op een enorme, donkere drol. Laat de Engelse naam nou "Donkey Dung Sea Cucumber" zijn, dat had ik dus goed gezien? Nog meer scholen vis. Deze keer zijn ze geel met blauw met een bruine rand aan de staart, wat wijst op de blauwgestrepte knorbaars (Haemulon sciurus). Nog steeds zijn we ondiep. De verpleegsterhaaien zwemmen nu om ons heen. Ze kunnen de snorkelaars bij de tenen grijpen, maar dat doen het niet. Een haai zwemt recht op me af en gaat rustig op het zand liggen, om een stuk koraal gedrapeerd. Een stukje verderop wijst Rusty een heel klein vijlvisje aan dat zich verstopt in een gorgoon. Het is al een kleine soort, maar deze is juveniel. Met de hulp van Rusty kan ik toch een paar foto's maken, ook al is een 9-18 millimeter groot-hoeklens niet ideaal voor zo'n klein onderwerp.

We zwemmen door tot een soort koraalmuur aan het einde van de zandvlakte en duiken de "alley" in, een doorgang in de rifmuur. Eerst moeten we nog door een muur van vissen. De alley wordt na verloop van tijd smaller en er is meer stroming, dus we keren om. Terug naar de gorgonen en prachtige koraaltuinen, waar Rusty wijst naar een schildpad in de verte. Ondanks hun onhandige model, kunnen schildpadden best hard zwemmen. Ik besluit toch maar te proberen om dichterbij te komen. Al gauw zie ik dat het dier ernstig is beschadigd. Hij (of zij, bij gebrek aan een staart kon ik dat niet zien?) mist een flipper en het lijkt alsof er een enorme hap uit de achterkant is genomen. Het is een loggerhead, een onechte karetschildpad, maar zeer ernstig toegetakeld, waarschijnlijk door een haai. Misschien heeft een tijgerhaai de schildpad tussen de kaken gehad? Die zijn zo sterk dat ze het schild van een schildpad kunnen doorbijten. Maar de wond was geheeld, en zonder staart en met achter alleen nog een stukje zwemvin over, weet het dier zich te redden. Het is ongelooflijk hoe zo'n dier zichzelf kan helen, zonder enige intensive care? Tegen het einde van de duik kijken we nog even bij een poetsstation. Grote witte vissen, familie van de loodsbaarzen, wachten keurig in de rij op hun beurt. Prachtig gekleurde

 1. Er is veel leven. 2. Lipvis stopt even met eten om te poseren voor een foto. 3. Voor de kust van Belize ligt het op een na grootste barrièrefrif van de wereld. 4. Een muur van vissen. 5. Scholen blauwgestrepte knorbaars. 6. Rusty blijft zeedieren aanwijzen. 7. Zodra de visjes op zijn, zwemmen de haaien weg, op naar de volgende boot. 8. Het water is rustig en helder. 9. Terug naar de gorgonen en prachtige koraaltuinen. 10. Deze schildpad mist een groot stuk van z'n achterkant.

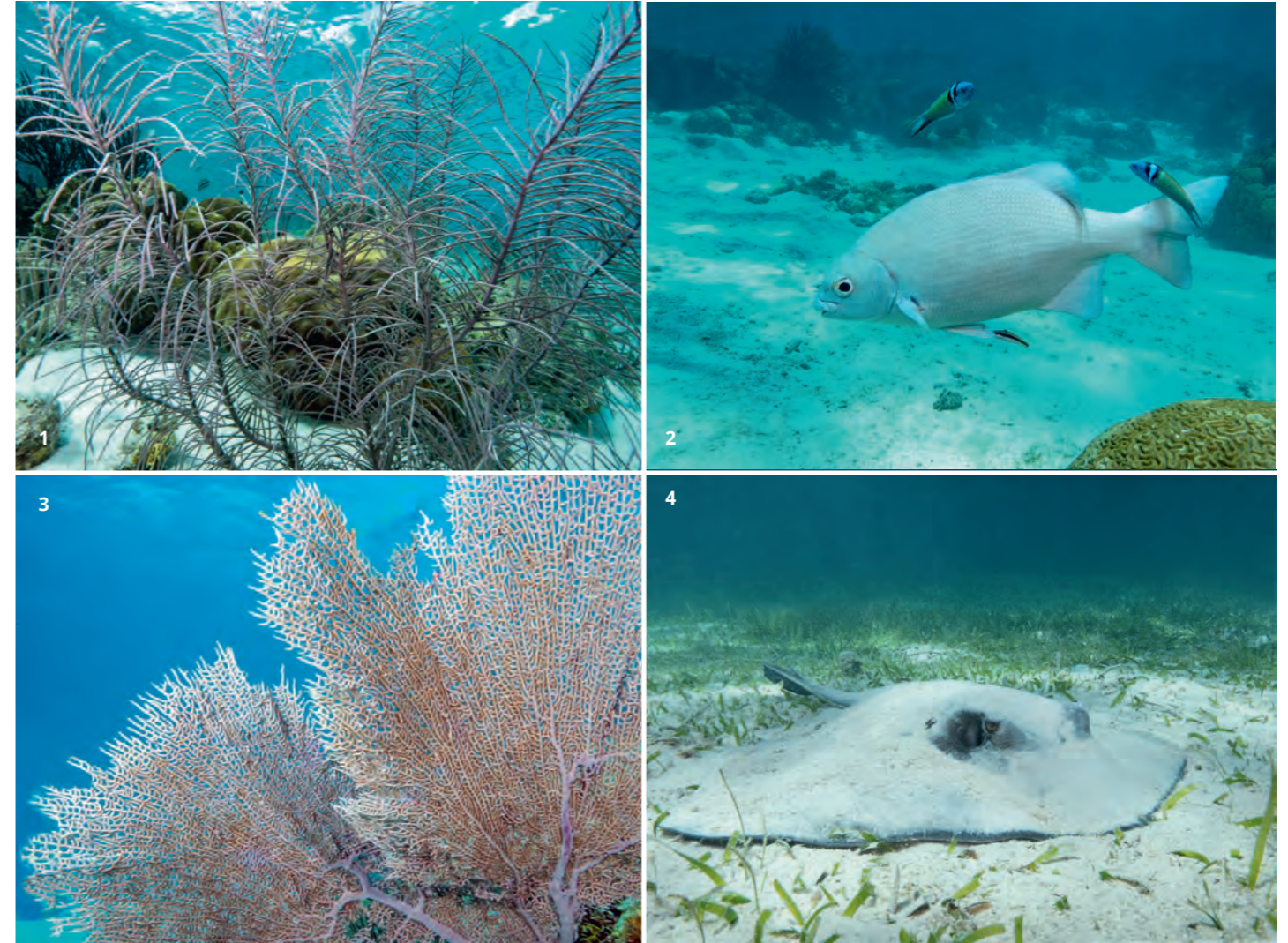
poetsvissen (*Thalassoma bifasciatum*) dartelen eromheen. Ik weet niet of er een systeem is maar iedereen wacht geduldig op zijn beurt. Onder de boot zien we dat de snorkelaars veel zand hebben omgewoeld. Nog steeds blijft Rusty dieren aanwijzen. Nu weer stekelroggen! Werkelijk prachtige dieren, Amerikaanse pijlstaartroggen (*Dasyatis americana*) die rusten op het zand. Het is een zeer geslaagde duik van 56 minuten en we zijn niet dieper geweest dan acht meter!

Grenzen dicht

Na een paar dagen wordt het steeds rustiger in San Pedro. Met Rusty maak ik geintjes over de filmpjes op Facebook van het hamsteren in Europa. Ik weet wel dat de Corona geen gewone griep is, maar zoveel paniek heb ik totaal niet verwacht. We maken nog volop duikplannen als ik op woensdagmiddag 18 maart een mail krijg van de Amerikaanse douane dat mijn ESTA (Amerikaanse visum) was geannuleerd. Dan word ik pas echt bezorgd, want dat betekent dat ik niet meer terug naar huis kan. Het advies van de Nederlandse ambassade in Mexico is om naar Mexico-Stad te komen. Daar vandaan vliegt de KLM iedere dag rechtstreeks naar Amsterdam. Er is maar een probleem: het zit vol tot aan het einde van de maand. We moeten een ticket kopen en pas dan kom je op de wachtlijst. Ondertussen breekt op San Pedro ook paniek uit. Er is geen corona in Belize maar wel in Mexico! De grenzen zouden dichtgaan en de winkels sluiten ook voor een maand.

Rusty (rechts) is meteen gezellig en zit vol prachtige verhalen.

1. Gorgoon: typisch Caribisch. 2. Baarzen wachten keurig op hun beurt bij het poetsstation. 3. We passeren mooie waaierkorallen. 4. Na de haaien zien we roggen.

BELIZE PRAKTISCH

BELIZE ligt aan de oostkust van Midden-Amerika aan de Caribische Zee. In het noorden ligt Mexico, in het westen en zuiden Guatemala waarmee het land al jaren een grensconflict heeft. Belize is een klein land: 290 kilometer lang en 110 kilometer breed. Er wonen ongeveer 350.000 mensen met diverse etnische achtergronden, van Maya's tot Mennonieten.

Door het coronavirus geldt het advies om niet naar het buitenland te reizen. Check www.nederlandwereldwijd.nl.

REIS: Van Amsterdam naar Houston of Atlanta (USA), ongeveer negen uur vliegen. Overnachting en de volgende ochtend doorvliegen naar Belize City (een kleine drie uur). Terug via dezelfde route maar zonder overnachting.

BESTE REISTIJD: Belize heeft een tropisch klimaat met een nat en een droog seizoen. Beste reistijd is van januari tot en met augustus. Vanaf september neemt de kans op tropische stormen toe en is het ontzettend vochtig. Temperatuur 27 graden, zeewater warmer.

VACCINATIES: Niet verplicht maar wel aanbevolen zijn DTP en Hepatitis A. Zie ggdreisvaccinaties.nl Neem een reisapothekje mee met daarin DEET, diarree remmers en ORS tegen uitdroging.

VALUTA: Belizaanse dollar. Het is ook mogelijk om met Amerikaanse dollars te betalen in Belize.

TAAL: Engels, Spaans, Creools en een aantal Maya dialecten.

ELEKTRICITEIT: 110 Volt. Neem een reisstekker mee.

SOORT DUIKEN: Bootduiken voor alle niveaus. De Blue Hole is een decoduik.

De Nederlandse captain komt aan de gate en belooft dat hij ons allemaal meeneemt.

Dus ook in Belize gaat iedereen hamsteren en Rusty moet met spoed naar de supermarkten om voor een maand eten kopen. Ja zeg, hoe je droomvakantie in een dag omslaat in een drama? Ik bel naar het Nederlandse consulaat in Belize, niemand neemt op. Dan maar terug naar Belize stad en naar het vliegveld gaan om te informeren. Daar kunnen ze ook niets voor me doen, maar ze helpen me uiteindelijk wel op een wachtlijst voor een vlucht naar Cancun voor de volgende dag. In Belize een overnachting zoeken, op en neer met de taxi. Je zit ineens ook in een financiële valkuil. De volgende morgen, ik zou naar Cancun vertrekken, vertelt de eigenaar van de B&B dat de grenzen

dicht zijn en het vliegveld gesloten. Ik moet maar daar blijven, hij zou me korting geven...

Gelukkig komt mijn taxi me halen en na wat overleg besluiten we naar de grens te gaan. Ik heb ook geen ander idee, dus wat geld pinnen op het vliegveld en met de taxi naar Mexico. Gelukkig is de grens nog open en kan de taxi-chauffeur mij naar het vliegveld brengen. Daar zou die namiddag een vlucht gaan naar Mexico-Stad. Ik koop een ticket en kan op de wachtlijst. Ik sta daar met nog meer Europeanen; de meesten zijn al dagen onderweg en zijn wanhopig om naar huis te gaan. De vlucht is vertraagd, ik heb toch al geen hoop om mee

te mogen want ik ben als laatste op de wachtlijst gekomen. Ik heb al een bankje uitgezocht om op te slapen. Maar ineens mogen we allemaal inchecken en met onze koffers naar de gate gaan. De Nederlandse captain komt aan de gate en belooft dat hij ons allemaal meeneemt. Hoe, dat wist hij nog niet. De Mexicanen staan met grote ogen te kijken, vol is vol? Nee hoor, we mogen allemaal mee en ik kom op de afgesproken zondag weer thuis. Ik heb toch een hele mooie reis gehad met zon, zand en zee, leuke mensen en prachtige duiken. Maar ik weet niet of ik nog een keer terugga naar Belize. Mexico misschien of Cuba? Geintje, nee hoor, ik zou zo weer teruggaan, back to Belize!